

Delanbefalinger om klageprocessen

NEKST

Delanbefalinger om klageprocessen

NEKST-arbejdsgruppen Mere sol og vind på land skal identificere barrierer for skalering af sol- og vindenergi på land, og fremlægge forslag til konkrete og effektfulde indsatser for øget hastighed i udbygningen.

Når der opsættes vind- eller solenergi på land, er der adgang til at klage til en række nævn over kommunernes afgørelser. NEKST ser ikke selve klageadgangen som et væsentligt problem for hastigheden for udbygningen af vedvarende energi, så længe klagenævne bestreber sig på hurtig sagsbehandling og fortsat overholder det fastsatte behandlingsloft på seks måneder. Siden indførelsen er loftet blevet overholdt i alle VE-sager. Men klager kan i bredere forstand udgøre en barriere for hastigheden i udbygningen af vedvarende energi på land.

NEKST er derfor klar med række delanbefalinger, som dels er målrettet selve klagebehandlingen i klagenævne, dels sagsbehandlingen i kommunerne af VE-projekter, når de er hjemvist af klagenævne. Anbefalingerne har til formål at sikre en god proces i klagebehandlingen og optimere sagsbehandlingsprocessen for hjemviste VE-projekter. Anbefalingerne sigter mod at fjerne nogle af de barrierer, som står i vejen for hastighed og skala i udbygningen af vedvarende energi på land.

Tiltag målrettet klagebehandlingen i klagenævnene

1

Der bør kunne fastsættes en frist for indsendelse af endelige klager, og åbenlyst indholdsløse foreløbige klager bør afvises

2

Der skal være mere direkte og transparent kommunikation i behandlingen af klager

3

Fokus på klagen, ikke sagen

Tiltag målrettet sagsbehandlingen, når et VE-projekt er hjemvist af klagenævnene

4

Der bør være kortere høringsperioder, når miljøvurderinger skal genbehandles

5

VE-opstillere bør ikke skulle "starte forfra", når en VE-sag bliver hjemvist

1 Der bør kunne fastsættes en frist for indsendelse af endelige klager, og åbenlyst indholdsløse foreløbige klager bør afvises

Klager skal ikke længere kunne bruges som et bevidst eller ubevidst værktøj til at forsinke VE-projekter.

I dag kan sagsbehandlingstiden i klagenævnene forlænges unødigt, ved at en klager indsender foreløbige klager uden reelle klagepunkter, eller ved at en klager bliver ved med at indsende nye oplysninger, argumenter, eller klagepunkter i en allerede tilstrækkeligt oplyst sag.

NEKST-arbejdsgruppen anbefaler, at klagenævnene skal have mulighed for at afvise foreløbige klager ved at fastsætte rimelige frister for, hvornår en endelig klage skal være indgivet og ikke længere kan uddybes.

Klagenævnene skal også kunne afslutte sagsbehandlingen og træffe afgørelse, når nævnet finder, at sagen er tilstrækkeligt oplyst.

Tiltaget understøtter, at sagerne kan afgøres hurtigt, og at nævnene fortsat kan leve op til det sagsbehandlingsloft, der er sat på seks måneder, da foreløbige og ikke tilstrækkeligt belyste klager risikerer at trække behandlingstiden ud. Dette vil ligeledes understøtte hurtigere udrulning af VE.

2 Der skal være mere direkte og transparent kommunikation i behandlingen af klager

Kommunikationskæden bliver ofte lang og uigennemsigtig, når klagenævnene har brug for supplerende oplysninger om det VE-projekt, klagen handler om. Det skyldes, at nævnet udelukkende tager kontakt til kommunen, som imidlertid ofte er nødt til at involvere opstilleren af VE-anlægget (bygherren), fordi kommunen ikke har den nødvendige viden om projektet.

NEKST-arbejdsgruppen anbefaler, at når klagenævnene sender en høring til kommunen, skal nævnene fremover samtidig orientere bygherren.

Tiltaget bidrager til en hurtigere proces og øger gennemsigtigheden i sagsoplysningen.

3 Fokus på klagen, ikke sagen

Når klagenævnene i dag vurderer ("prøver") en afgørelse vedrørende et VE-projekt, kan nævnene begrænse deres prøvelse dels til de forhold, der er klaget over, dels til de væsentligste forhold, hvis en klage indeholder flere klagepunkter. Nævnet har dog mulighed for, og efter omstændighederne pligt til, at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, for eksempel spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret.

Hvis alle dele af en påklaget afgørelse vurderes, herunder dele, der ikke er klaget over, kan det betyde, at klagenævnene kan sende en sag tilbage til genbehandling hos kommunen ("hjemvise" sagen) på grund af dele, der ikke vedrører klagen. I de enkelte sager, hvor det måtte ske, forlænges sagsbehandlingstiden, og konsekvensen kan være, at tidspunktet for endelig tilladelse udskydes væsentligt, eller at projektet helt droppes.

NEKST-arbejdsgruppen anbefaler, at klagenævnene fremadrettet skal begrænse deres prøvelse, så nævnene kun prøver de elementer, der er klaget over, i et VE-projekt. Herved forpligtes nævnene i alle tilfælde, hvor det er muligt, til at begrænse deres prøvelse til klagepunkter.

Forpligtelsen kan bidrage til i endnu højere grad at begrænse omfanget af hjemvisninger og dermed opnå hurtigere tilladelser til VE-projekter.

NEKST noterer sig imidlertid, at klagenævnene, uanset anbefalingen, ikke i deres prøvelse kan se bort fra åbenbare og væsentlige brud på EU-retten eller forvaltningsretlige garantiforskrifter.

4

Der bør være kortere høringsperioder, når miljøvurderinger skal genbehandles

Hvis der skal ske justeringer i en miljøvurdering i forbindelse med en klagesag, skal den sendes i en fornyet høring. Høringsperioden er i dag otte uger.

NEKST-arbejdsgruppen anbefaler, at høringsperioden for miljøvurderinger ved genbehandlingen som udgangspunkt nedsættes fra otte uger til 30 dage (EU's mindstekrav) med mulighed for længere høring ved komplekse sager på maksimalt otte uger.

Det vil kunne bidrage til hurtigere sagsbehandling af VE-projekters miljøvurderinger.

5

VE-opstillere bør ikke skulle "starte forfra", når en VE-sag bliver hjemvist

Hvis et klagenævn i forbindelse med behandlingen af en sag vurderer, at miljøvurderingen er "ulovmedholdelig", sendes den til fornyet behandling hos kommunen (klagenævnet "hjemviser" sagen).

Der kan for eksempel være behov for yderligere beskrivelse af konsekvenser for beskyttede dyrearter eller støj. Herefter skal hele miljøvurderingen i en ny høring.

NEKST-arbejdsgruppen anbefaler, at et VE-projekt eller el-infrastrukturprojekt kun genbehandles i forhold til det enkelte element i miljøvurderingen, som sagen er hjemvist på, frem for at hele miljøvurderingen åbnes igen, så opstilleren skal "starte forfra".

Dette vil kunne fremme hurtigere og smidigere sagsbehandling af hjemviste sager og dermed hurtigere udrulning af vedvarende energi på land.

Øget tempo på Danmarks grønne omstilling

Ruslands invasion af Ukraine har skabt en længerevarende energikrise. Danskerne har oplevet historisk høje priser på energi, og der er fortsat ikke sikkerhed om energiforsyningen. Det er derfor afgørende, at Danmark hurtigt får udfaset russisk gas, og at vi gør os mindre afhængige af fossile brændsler. F.eks. når vi opvarmer vores boliger. Der er brug for at fjerne de barrierer, der i dag spænder ben for, at danskerne kan få en grøn varmekilde, og at vind og sol kan opføres hurtigere.

Danmarks grønne omstilling er heldigvis i gang, og regeringen har øje for, at de mange tiltag, som er politisk vedtaget, nu også bliver til virkelighed. Vi har brug for at skrue op for det grønne tempo, også selv om der ligger store udfordringer foran os i arbejdet med at gøre Danmark uafhængig af russisk energi og omstille til vedvarende energi.

Det kræver nye arbejds gange. Nye arbejdsfællesskaber.

Ny arbejds metode med nye arbejdsfællesskaber

National energikrisestab

Hurtigere handling på grønne udfordringer kræver en fokuseret og koordineret indsats. Derfor har regeringen etableret den nationale energikrisestab (NEKST). NEKST har til opgave at løse og koordinere de akutte grønne udfordringer på tværs af myndigheder, kommuner og andre aktører.

NEKST er en arbejds metode

NEKST er en ny arbejds metode og et nyt arbejdsfællesskab inspireret af den nationale operative stab (NOST). Regeringen skaber med NEKST rammerne til et løsningsfokuseret og intensivt samarbejde mellem offentlige myndigheder, kommuner, energisektoren og øvrige relevante aktører. Regeringsudvalget for grøn omstilling følger arbejdet i NEKST, og vil løbende stille NEKST opgaver.

Den grønne omstilling er en holdsport, der kræver et tæt samarbejde mellem de ansvarlige aktører. Det er netop i samarbejdet, vi kan identificere og fjerne de grønne barrierer, så vi kan sætte tempo på at få de grønne politiske aftaler ført ud i livet.

NEKST skal arbejde i intensive, parallelle "sprints" på forskellige grønne udfordringer. Det skal ske i særlige arbejdsgrupper, hvor alle relevante samfundsaktører er repræsenteret. Arbejdet sker helt tæt på de konkrete grønne udfordringer, så arbejdsgrupperne kan udpege, hvor de konkrete benspænd for den grønne omstilling opstår i dag. Det kan være alt fra barrierer i fx regulering og lovgivning til arbejds gange hos myndigheder, ansøgningsprocesser, mangel på kompetencer, materialer mv.

Det er helt centralt, at NEKST ikke kun peger på barriererne. Med NEKST inviterer regeringen også relevante aktører ind i løsningsrummet og beder dem løbende om at fremlægge forslag til konkrete indsatser og igangsætte løsninger på de akutte grønne udfordringer. Det betyder, at der kan handles hurtigt – også undervejs i arbejdsgruppernes arbejde.

Stærke kompetencer i arbejdsgrupperne

Arbejdsgrupperne vil blandt andet bestå af repræsentanter fra energisektoren, myndigheder og kommuner. Det er deres fælles viden og erfaringer fra virkelighedens verden, der tilsammen kan identificere de barrierer, der i hverdagen forsinker den grønne omstilling.

Samtidig har vi brug for nye øjne og nye ideer til den måde, vi udruller grøn energi på i dag. NEKST vil derfor også bestå af stærke og innovative erhvervskompetencer, som sammen med akademiske eksperter kan bidrage med nytænkning og viden med fokus på løsninger.

Kommunerne får en central rolle

Kommunerne har ansvaret for den grønne omstilling tæt på borgerne. Kommunerne står bl.a. for varmeplanlægning og godkendelse af fjernvarmeprojekter. Kommunerne er samtidig planmyndighed for vedvarende energi på land og derfor helt væsentlige aktører, når det kommer til at sikre, at der planlægges tilstrækkeligt areal, som kan understøtte udbygning af sol og vind på land. Kommunerne er den myndighed med størst kendskab til de lokale forhold. De kan sikre det nødvendige samarbejde med lokalbefolkningen, og skabe opbakning til den grønne omstilling i overensstemmelse med kommuneplanlægningen, naturområder og biodiversitet.

Derfor får KL en central plads i NEKST for at understøtte kommunernes vigtige rolle med at bringe den grønne omstilling ind i borgernes hjem.